

VĂZUL

OBIECTIVE

- Să găsească noi puncte de observație pentru împrejurimile cotidiene
- Să exploreze spațiul în diverse moduri
- Să vadă ceea ce în mod normal nu văd (observă)
- Să își îmbunătățească abilitatea de a vedea și memoria vizuală

METODE

- Observare, memorare și discuții
- Plimbare cu o oglindă și exercițiul „eu ca un aparat de fotografiat”
- Desen și/ sau fotografie

UNELTE

- Mască pentru a acoperii ochii, oglinzi și conuri de carton
- Unelte de desen și/sau un aparat de fotografiat

TEMĂ

Uită-te atent la casa ta pe măsură ce te apropii de ea. Ce vezi prima dată? Când vezi detaliile? Vezi ușa de la intrare? Cum se schimbă când te apropii mai mult? Cum arată când ești numai la 5 cm distanță?

Fotografii:
Nikolaj Alsterdal
Nikolaj Alsterdal
Perttu Saksa
Nikolaj Alsterdal

Trezește-ți ochii!

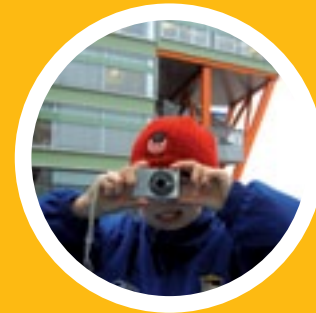
Simțul văzului este pentru multă lume evident și fluxul de stimuli vizuali este nesfârșit. Dar multe lucruri rămân neremarcate. Ce se întâmplă în spațiul de deasupra capului tău? Cum este pardoseala de sub picioarele tale? Chiar ai văzut-o? Privește atent! Este posibil să mergi pe tavan?

1. Formați un șir de copii. Ținând cu o mână la baza nasului oglinda, cu fața în sus, folosește cealaltă mână ca să apuci umărul persoanei din fața ta. Mergeți încet în șir în timp ce vă uitați în oglindă. Șirul de copii poate ieși apoi din clasă, traversa coridorul, ieși din clădire, traversa curtea și parcurge drumul înapoi. Cum te simți? Ce vezi? Cum afectează oglinda ceea ce observi? Ai obținut oare informații noi despre împrejurimi? **2.** Alege-ți locul favorit din școală și studiază-l cu ajutorul oglinzii. Cum arată spațiul de deasupra ta? Desenează ce vezi. Fă același lucru în locul din școală pe care îl urăști. **3.** Compară și discută observațiile tale cu ale celorlalți. Care sunt diferențele dintre imaginile tavanului celor două spații observate? Influențează cumva lucrurile de deasupra capului tău cât de plăcut îți pare acel spațiu?

4. O mască peste ochi îmbunătățește vederea! Crezi că e adevărat? Testează în perechi. Partenerul tău este un aparat de fotografiat viu cu lentilele acoperite de o mască. Tu ești fotografatul. Dirijează „aparatul tău de fotografiat” foarte aproape de obiectul pe care vrei să îl fotografiezi și fă fotografia ridicând masca pentru câteva secunde. Întreabă „aparatul de fotografiat” ce fel de poză a făcut. Ce a văzut „aparatul tău de fotografiat”? Era suprafața obiectului uniformă sau erau modele pe ea? Dacă da, ce fel de modele?

Fă trei fotografii și apoi schimbăți-vă rolurile. **5.** Acum este timpul să faci un zoom mult mai departe. Pentru acesta folosește conul de hârtie pentru a decupa cadrul. Privește prin obiectiv pentru a vedea clădirile sau chiar imagini mult mai îndepărtate. Făcând fotografii ca un aparat de fotografiat viu și comunicând imediat observațiile îți vei aminti mai bine ceea ce ai văzut. **6.** Care a fost cea mai bună fotografie pe care ai făcut-o? Desenează-o din memorie cât de bine poți și apoi verifică cu ceea ce îți aminteai.

PLAYce

AUZUL

OBIECTIVE

- Să devină sensibili la „vocale” din mediul înconjurător și la sursele lor
- Să înțeleagă ce spun aceste „voci”
- Să remarce legătura dintre materiale, spații și sunete

METODE

- Observarea cu urechile „deschise” și acoperite
- Producerea de sunete și înregistrarea lor
- Studiarea acusticii și construirea unei cutii acustice

UNELTE

- Căști, conuri de carton, mască pentru a acoperii ochii
- Unelte de notat, aparat de înregistrat și/sau telefon mobil
- Foarfeci, cutter, lipici, bandă adezivă, cutii de carton, hârtie, membrană, pânză, fetru, blană, folie subțire

TEMĂ

Ascultă casa ta. Auzi sunete a căror existență nu o bănuiai înainte? Folosește adjective ca să le descri. Care sunet face casa mai intimă și care nu? Studiază peisajul sonor al fiecărei camere. Cum diferă între ele?

Fotografii:
Nikolaj Alsterdal
Jaana Räsänen
Nikolaj Alsterdal
Tiia Ettala

Spațiul neauzit

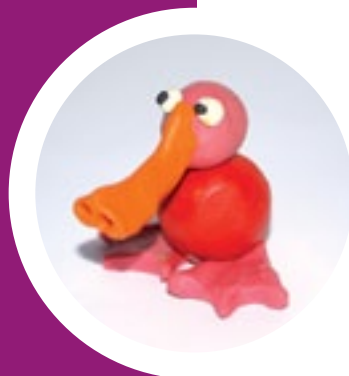
Sunetele ne pot spune multe despre ritmul vieții, ne pot alerta în fața pericolelor, sau pot să ne ajute să ne orientăm mai ușor într-un oraș străin. Dacă ascuți într-adevăr cu atenție poți auzi șoaptele sunetelor reflectate de suprafețe care îți vor spune ceva despre forma, mărimea și materialele spațiului în care te afli. Anumite sunete aparțin anumitor spații. Dacă vocile nu corespund așteptărilor ascultătorului acesta se simte deranjat. Imaginați-vă într-un shopping mall silențios sau într-o bibliotecă în care se aude muzică heavy metal foarte tare.

1. Pune-ți căștile pe urechi și plimbă-te în jurul școlii, atât înăuntru cât și înafara ei. Cum te simți atunci când nu poți auzi nimic? Îți afectează comportamentul? Dă-le jos apoi și concentrează-te pe ascultarea sunetelor înconjurătoare. Ce auzi? Înregistrează mostre de sunet. Închide ochii și folosește conul de ascultat. Poți auzi acum chiar cele mai slabe șoapte și sunete îndepărtate? **2.** Studiază acustica unui coridor gol din școala ta. Mergi de-a lungul lui cu pantofi și apoi fără. Bate din palme, bate pe diverse suprafețe cu un băț și testează cum se aude vocea ta în acel spațiu. Înregistrează sunetele. Repetă experimentul cu coridorul plin cu copii. Sunt diferite observațiile? Cum? De ce? Cum afectează sunetele experimentarea spațiului? **3.** Ascultă mostrele de sunet într-o cameră liniștită, departe de contextul lor original. Poți recunoaște sursele sunetelor? Care sunete sunt plăcute, care sunt deranjante? Ce îți spun ele despre acel spațiu, oraș sau lume în general? Poți face muzică din aceste sunete? Cum? **4.** Fă o „cutie acustică” dintr-o cutie veche de carton. Verifică dacă capul tău intră înăuntru. Taie două mari deschideri pe fiecare parte a cutiei astfel încât să rămână doar o ramă. Fixează de acestea diferite materiale alese de tine: tari, moi, groase, subțiri... **5.** Când cutia este gata pune-o pe cap. Poți auzi vocile celorlalți? Cum sună vocea ta? Testează alte cutii făcute cu alte materiale. Care materiale par să absoarbă sunetele, să te izoleze de ele, să le reflecte sau să le amplifice?

PLAYce

MIROSUL

OBIECTIVE

- Să trezească simțul mirosului
- Să înțeleagă relația dintre miros și atmosfera unui spațiu

METODE

- Studierea mostrelor de miros
- Vizualizarea
- Crearea unei hărți a mirosului în școală
- Generarea de idei pentru îmbunătățirea împrejurimilor cu parfumuri

UNELTE

- Vase cu mirosuri și măști pentru acoperirea ochilor
- Planul școlii sau al amplasamentului ei
- Unelte de desenat

TEMĂ

Adulmecă casa ta. Care sunt mirosurile care fac casa ta să fie în mod special numai a ta? Poți deosebi mirosurile diferitelor clădiri și ale diferitelor materiale de interior? Care sunt mirosurile care fac spațiile mai plăcute și care le fac mai neplăcute?

Fotografii:
Nikolaj Alsterdal
Pia Pettersson (kaikki pikkukuvat)

Stări parfumate

Fiecare loc are mirosul lui caracteristic. Are strada ta un iz de pădure de pini, de brutărie sau de piscină? Deasemenea și camerele miros diferit, deoarece materialele și funcțiunile diferite au un miros specific. Unele locuri miros bine, curat sau proaspăt, altele periculos de otrăvitor. De exemplu, poți recunoaște o casă cu mușegai după mirosul ei acru. Mirosurile bune sunt legate de experiențe plăcute. Mirosul de prăjituri te duce cu gândul la casa bunicii de când erai mic sau îți amintește de un loc unde ai fost în vacanță, de o seară excelentă petrecută cu prietenii sau îți aprinde dorința de a crea o prăjitură delicioasă.

1. Ai câteva vase mici care conțin substanțe cu mirosuri puternice: smolă, parfum, lămâie... acoperă-ți ochii. Care este primul lucru care îți vine în minte când deschizi vasul și mirosul ajunge la nările tale? Îți trezește anumite amintiri? Descrie-le. **2.** Alege un miros și descrie-l cu adjective variate. Gândește-te cu ce amintiri sau situații sunt adjectivele asociate. Poți scăpa de primele tale amintiri legate de el? **3.** Ia un vas parfumat într-o excursie și deschide-l în locuri variate. Cum schimbă mirosul experiența spațiului și a locului? Cum se transformă locul în altceva?

4. Studiază mirosurile din școala ta atât înăuntru cât și înafară. Din când în când închide ochii și concentrează-te pe miros. Ce fel de informații obții cu ajutorul simțului mirosului? Unde miroase bine și unde rău? Fă o hartă a mirosurilor. Colorează zonele ce au diferite mirosuri pe planul școlii sau al împrejurimilor acesteia. Dar la început, decide împreună cu colegii care culori descriu mai bine mirosurile neplăcute și care pe cele plăcute. Puteți ajunge la o înțelegere între voi? **5.** La final, gândiți-vă împreună cum ar fi posibil să schimbați zonele cu culori neplăcute ca să fie mai plăcute. Se poate face doar schimbând mirosurile sau trebuie luate alte măsuri? Faceți un plan!

PLAYce

TACTILUL

OBIECTIVE

- Să colecționeze senzații din arhitectură
- Să perceapă înțelesul simțului pipăitului în mediul construit

METODE

- Atingerea suprafețelor și documentarea lor prin frotage (hașura cu creionul pe o foaie așezată pe suprafața respectivă)
- Proiectarea și construirea cu diferite materiale
- Comunicarea experiențelor și vizualizărilor

UNELTE

- Hârtie subțire și creioane moi
- Bețe de lemn, carton, cutii de carton, vase, plastic, lână, piele, pânză
- Lipici, tuburi cu adeziv

TEMĂ

Dă mâna cu clanța ușii de acasă pentru a-i spune "Salut!" Intră și atinge suprafețele din jur. Care este mesajul pe care ți-l comunică? Cum se schimbă acestea când treci în altă cameră? De ce sunt materialele folosite în acest fel?

Fotografii:
Nikolaj Alsterdal
Teija Isohauta
Hannu Taskinen
Niina Hummelin
Pia Pettersson

Atingerea clanței ușii

Pielea este organul cel mai mare al corpului omensc, care protejează organele interne de lumea exterioară - în același fel suprafețele exterioare ale clădirii protejează structura acesteia, interiorul, ce se întâmplă în aceasta și pe ocupanții ei. Pielea reacționează la mulți stimuli: atingere, durere, presiune, frig și căldură. Vârfurile degetelor sunt în mod special sensibile. Și cum o clădire te atinge poate fi de asemenea grăitor. În cel mai bun caz clanța unei uși poate să-ți spună „Salut!”

1. Studiază suprafețele din școala ta cu ajutorul simțului pipăitului. Întâi simte cu toată palma, apoi cu tălpile picioarelor, apoi prin așezare, prin rezemare și prin mers târșăit pe ele. Sunt suprafețele fine sau aspre, reci sau calde, plăcute sau respingătoare? Au o utilizare anume? 2. Acum pune-ți „mănușile senzoriale” - mănușile fără degete - și continuă investigația cu vârful degetelor. Închide din când în când ochii. Au devenit degetele tale mai sensibile la atingere? Ce fel de imagine îți vine în minte? 3. Continuă investigația prin „frecare”, de exemplu reprodu textura suprafeței materialului, așează o foaie pe ea și hașurează pe deasupra cu creionul sau cu un ceracolor. Scrie pe cealaltă parte a hârtiei ce simți și ce impresie ți-a lăsat. Pot ceilalți să ghicească, bazându-se pe desenele și notițele tale, ce suprafață ai studiat?

4. Construiește un model la scară a spațiului potrivit pentru o persoană. Poți construi spațiul complet de la zero sau să pornești de la o cutie de carton de o mărime și o formă potrivită. Gândește-te de ce fel de suprafețe ai vrea să fi atins în interior. Alege materiale potrivite pentru a crea un sentiment puternic de bunăstare. 5. Ce fel de loc este spațiul tău? Este într-o pădure, pe un țărm stâncos sau chiar în spațiu? Trebuie să reziste la vânt și ploi torențiale? Alege suprafețele exterioare potrivite pentru condițiile meteo alese. 6. Studiază și compară spațiile individuale făcute de ceilalți. Diferă mult de la unul la altul alegerea materialelor?

PLAYce

PATRIMONIUL CONSTRUIT

OBIECTIVE

- Să le trezească interesul pentru patrimoniul construit național
- Să se gândească la identitatea lor națională și culturală
- Să înțeleagă legătura dintre arhitectură și patrimoniul construit
- Să-și îmbunătățească cunoștințele despre cultura națională

METODE

- Scrierea descriptivă și comunicarea experiențelor
- Folosirea memoriei și imaginației
- Construirea

UNELTE

- Unelte de scris și desenat
- Prezentare de imagini
- Cartoane, lut, ipsos, bețe de lemn
- Lipici

TEMĂ

Ce ai lua cu tine dacă te-ai muta în altă țară? Ți-ai decora casa potrivit culturii țării celei noi sau potrivit culturii tale?

Fotografii:
Mina Sava

Poți recunoaște arhitectura României?

Este casa ta un exemplu tipic al culturii arhitecturale a țării tale? Ce știi despre moștenirea culturală a României? Ai fi în stare să recunoști dintre mai multe clădiri și peisaje pe cele din România? Ai fi capabil să observi ce este diferit la clădirile și peisajele românești în comparație cu cele din țările vecine? Cum?

1. Cum ți-ai descrie țara unui vizitator străin? Scrie o scrisoare acestuia în care povestești despre țara ta în detaliu. Cum arată țara ta, cum miroase, cum sună, cum o simți? Cum arată peisajele, satele, orașele? Din ce materiale sunt făcute clădirile? Cum și de ce? Ce asemănări și deosebiri sunt între clădirile noi și cele vechi din țara ta? 2. Continuă scrisoarea prin descrierea casei tale. În ce fel de casă locuiești? Cum este mobilată? Este simplă și cu puțină mobilă sau plină de mobilă și de obiecte? Din ce materiale sunt făcuți pereții, tavanul și podelele? Ce formă și mărime au ferestrele? Ce utilizări au diversele încăperi ale locuinței? Care cameră îți place mai mult și de ce? Unde îți petreci timpul singur și unde cu restul familiei? Ilustrează scrisoarea cu câteva desene schițate.

3. Studiază fotografii cu patrimoniul construit din întreaga lume. Poți să-ți dai seama din ce țară sunt? Poți găsi printre ele și clădiri din țara ta? Cum le-ai recunoscut? Pune numele adevărate ale fotografiilor lângă ele. Întâmpini vreo problemă? De ce fel? 4. Acum compară clădirile și peisajele din țara ta cu celelalte. Ce asemănări și deosebiri găsești? Ce face o clădire românească să fie românească, ce face o clădire italiană să fie italiană? Ce spun materialele, dimensiunile și relația cu peisajul despre oameni, tradiții și cultură?

5. Studiază patrimoniul construit al țării tale din cele mai vechi timpuri până astăzi. Alege câteva clădiri interesante și fă-le fațadele în relief (basorelief) folosind materiale potrivite. Construiește o casă de lemn din bețișoare de lemn, o casă de cărămidă din lut roșu, o casă de beton din ipsos. 6. Pune toate basoreliefurile în ordine cronologică pentru ca și alții să poată admira cronologia patrimoniului construit făcută de tine.

PLAYce

MATERIALELE

OBIECTIVE

- Să poată identifica materialele de construcție cu toate simțurile
- Să înțeleagă funcțiunile diferitelor materiale

METODE

- Studiarea mostrelor de material din cartierul vostru
- Descrierea percepțiilor
- Proiectarea și desenul

UNELTE

- Mostre de materiale
- Reviste de arhitectură și design
- Desenele de arhitectură ale școlii voastre (planurile și secțiunile)
- Hârtie și creioane

TEMĂ

Studiază casa ta: câte materiale diferite găsești și le cunoști? Care sunt materialele preferate? De ce? Ai vrea să faci schimbări? Ce fel de schimbări?

Fotografii:
Jaana Räsänen
Pia Pettersson
Alvar Aalto - museo
Jaana Räsänen
Tiia Ettala
Teija Isohauta

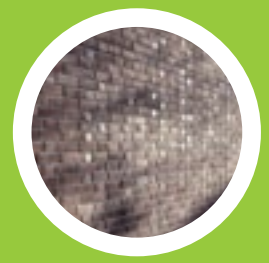
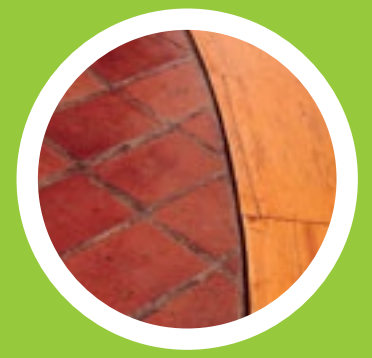
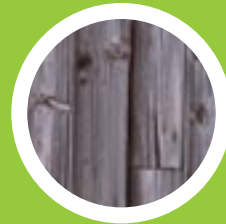
Cald, strălucitor, cu ecou

Arhitectura, ca terminologie generală, se referă la mediului construit. Acesta a fost construit din materiale diferite, din care unele au fost folosite la structură, altele ca suprafețe și altele ca să creeze o atmosferă anume. Lemn, metal, sticlă, plastic, lut, paie, beton - unde se folosesc aceste materiale?

1. Studiază mostre de materiale. Miroase-le, atinge-le, ciocănește-le, privește-le și ascultă-le! Poți să recunoști materialele? Poți să le numești? Este posibil să le recunoști fără să te uiți la ele? Descrie și compară diferitele senzații pe care ți le dau ele. Cum ai reușit să le recunoști? **2.** Privește diferite suprafețe din clasa ta și din școală. Poți găsi aceleași materiale ca cele din moștrul pe care l-ai studiat anterior? Pentru ce utilizări sunt potrivite? Ce alte materiale ai mai găsit? Poți să-ți dai seama ce materiale au fost folosite la structura școlii? Ce fel de materiale creează o atmosferă plăcută? Clasifică și numește materialele după utilizarea lor. **3.** Studiază de asemenea cartierul, satul sau orașul. Cum sunt folosite materiale diferite pentru străzi, pivnițe, fațadele clădirilor sau pentru elementele decorative? De ce crezi că sunt folosite în acest fel?

4. Împrumută niște reviste de arhitectură și design de la bibliotecă. Fii atent la desenele planurilor și ale secțiunilor. Cum sunt marcate ferestrele și ușile? Ce poți spune despre mobilier și materiale? Desenează planul și secțiunea camerei tale și proiectează-i un interior de vis. Folosește numai materialele tale favorite și marchează-le pe pe desene. Poți folosi tipurile de coduri utilizate de arhitecți și designeri de interior sau poți inventa altele mai bune. Dacă este posibil include și mostrele de materiale în proiectul tău. Adaugă ultimele retușuri desenelor tale cu culorile favorite. **5.** Prezintă lucrarea celorlalți și explică alegerea făcută. Este posibil să faci alegeri diferite dar cu același scop?

PLAYce

SCARA

OBIECTIVE

- Să găsească legătura dintre proporțiile umane și scările clădirilor
- Să înțeleagă conceptul de scară
- Să înțeleagă cum să facă schimbări la proporții

METODE

- Studiarea fotografiilor și a vecinătăților
- Măsurarea și reducerea la scară
- Construirea de machete la scară

UNELTE

- Fotografii cu diverse clădiri
- Ruletă, sfoară, carton, hârtie, bețe de lemn, lut de modelaj
- Foarfeci, cutter, lipici
- Creioane și acuarele

TEMĂ

Studiază casa ta. Află cum scara umană influențează dimensiunile și proporțiile casei tale. Poți să deschizi o ușă de dulap aflată mai sus? Poți să te vezi în oglinda de la baie?

Fotografii:
Pia Pettersson
Pihla Meskanen
Niina Hummelin
Niina Hummelin
Tiia Ettala

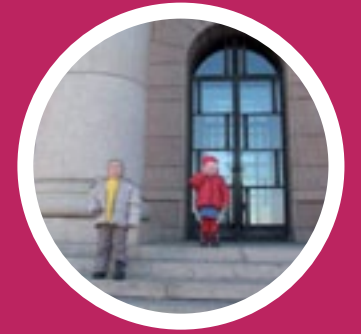
Măsurile omului

O casă de păpuși, o căsuță în copac și o casă unifamilială sunt locuințe construite la scări diferite: pentru păpușă, pentru copii, pentru adulți. Scara obiectelor uzuale, a clădirilor sau a naturii este 1:1, dar scara unei hărți este, de exemplu, 1:1000. Dacă ai putea să te micșorezi astfel încât să te potrivești în terenul acestei hărți ai fi de 2mm. Măsurile mobilierului, ale spațiilor interioare și ale caselor sunt determinate de măsurile oamenilor. Clanța ușii se potrivește mâinii, treapta se potrivește piciorului iar în jurul mesei din sufragerie poate sta toată familia. Uneori o dimensiune mai mare este folosită pentru a evidenția ceva, de exemplu puterea. Când urci treptele unei clădiri publice importante, cum ar fi primăria sau clădirea parlamentului, ai sentimentul că te afli într-un loc important.

1. Fă o plimbare în cartierul tău și măsoară-l în raport cu tine. Studiază imagini de clădiri diferite. Estimează cum măsurile umane, proporțiile și nevoile au influențat felul în care sunt făcute. De ce diferite clădiri sunt de diferite dimensiuni? De ce un spital este mult mai mare decât o locuința unui familii? Sunt clădirile construite din piatră sau cărămidă mai mici sau mai mari decât cele făcute din chirpici? De ce este turnul pompierilor sau al bisericii atât de înalt? Poți găsi clădiri unde măsurile tale au fost luate în considerare? 2. Micșorează-te la scara 1:16. Începe prin a-ți măsura înălțimea cu o sfoară. Întâi îndoie sfoara în jumătate, apoi din nou în jumătate și așa mai departe până ce ai îndoit-o în 16 părți. Prin măsurarea unei părți vei obține dimensiunea ta la scara nouă. În același fel poți, dacă dorești, să afli măsurile diverselor părți ale corpului tău, pentru a face o miniatură a ta.

3. Modelează miniatura ta din plastilină conform noilor tale măsuri de la scara 1:16 și construiește o casă potrivită pentru tine. Începe prin a face câteva schițe. În ce fel de loc i-ar plăcea unei asemenea persoane mici să locuiască și de ce ar avea nevoie ca să trăiască? Alege materiale potrivite și începe să construiești. Fii atent, în special, la măsurile locuinței. Sunt spațiile suficient de mari pentru o anumită dimensiune de mobilier? Poate personajul tău să vadă bine pe ferestre și poate să treacă ușor prin cadrul ușii? Cu ajutorul scărilor poți verifica măsurile și proporțiile în timpul construcției.

FORMELE

OBIECTIVE

- Să îi inspire să studieze arhitectura din orașul lor
- Să recunoască forme cu 2 sau 3 dimensiuni
- Să descopere diversitatea arhitecturii

METODE

- Identificarea și compararea formelor
- Exercițiul: „eu ca un aparat de fotografiat”
- Studiarea legăturii dintre materiale și formele clădirilor

UNELTE

- Cuburi de jucărie de diverse forme
- Imagini cu diverse clădiri
- Hârtie și creioane
- Materiale diferite pentru modelare și construire: lut, plasă

TEMĂ

Studiază casa ta. la mostre de materiale din interior și din exterior. Poți identifica formele geometrice de bază și formele organice?

Fotografii:
Tiia Ettala
Pia Pettrsson
Pia Pettersson
Olli Pursiainen
Jan-Erik Andersson
Pia Pettersson

Unghiuri sau curbe

Mediul nostru este plin de diferite forme: forme în 2 sau 3 dimensiuni, forme geometrice și forme organice. Clădirile par a fi cel mai adesea cu unghiuri drepte, uneori sunt cuburi foarte simple alteori sunt închideri ritmice de forme cu unghiuri drepte. Când te uiți mai îndeaproape vei observa că sunt de fapt combinații de multe forme foarte diferite. Cele mai neobișnuite forme sunt folosite îndeosebi la muzee, săli de sport, mall-uri, biserici sau alte clădiri unde se adună oamenii. Foarte rar o formă este punctul de pornire al unui proiect.

1. Atinge cuburile de jucărie cu ochii închiși. Cum se simt colțurile curbe în mâna ta? Poți să le recunoști? **2.** Studiază clasa ta, școala și împrejurimile ei. Întâi studiază imaginea generală apoi concentrază-te pe detaliile cele mai mici. Ce fel de forme găsești? Desenează-le și numește-le. Amintește-ți să fi atent dacă formele au 2 sau 3 dimensiuni. Ce fel de forme întâlnești în natură? Care este materialul din care sunt făcute aceste forme? Sunt unele materiale de construcție folosite numai pentru formele cu unghiuri? Ai văzut vreodată spații sau clădiri care nu sunt cu unghiuri drepte?

3. Este posibil să faci o minge din carton sau din bețe de lemn? Cum? Încercă diferite materiale: carton, hârtie, bețe de lemn, metal, plastic, sârmă, nisip, plastilină. Proiectează și construiește atât forme geometrice simple cât și forme organice din aceste materiale.

4. Se poate ca formele pe care le-ai creat să fie modelele la scară ale unor obiecte sau clădiri? Cum te-ai simți dacă clădirile din orașul sau satul tău ar avea forme diferite și ar fi construite din materiale diferite? **5.** Alege obiectul pe care îl preferi cel mai mult dintre cele create de tine și imaginează-ți cum ar fi să stai înăuntrul lui. Ți-ar place să fi în interiorul unei mingi? Încearcă să-i descri interiorul printr-un desen.

PLAYce

GENIUS LOCI

OBIECTIVE

- Să învețe prin utilizarea tuturor simțurilor în procesul de observare
- Să fie conștienți de trăiri și atmosfere diverse
- Să perceapă interacțiunea dintre mediul natural și cel făcut de om

METODE

- Povestirea
- Utilizarea tuturor simțurilor atunci când examinează ceva
- Desenul, pictura și fotografia
- Construirea de machete la scară

UNELTE

- Broșuri de călătorie
- Mască de acoperit ochii, mănuși fără degete, conuri de carton
- Hârtie, creioane, acuarele, aparat de fotografiat sau camera de la telefonul mobil
- Materiale de construcție, artificiale și naturale

TEMĂ

Care este locul tău favorit? Descrie-l cu atenție folosind adjective. Care este spiritul acelui loc? Poți să spui într-un cuvânt?

Fotografii:
Mina Sava
Jaana Räsänen
Pia Pettersson
Arkki/ Pihla Meskanen
Mina Sava

În căutarea spiritului locului

Fiecare loc, mic sau mare, făcut de oameni sau natural, are un spirit al său propriu. Acesta își are originea în cadrul natural: peisajul, terenul, vegetația, clima, anotimpurile și momentele zilei. Este posibil să construiești atât în natură cât și în cadrul urban respectând spiritul locului sau schimbându-l. Locurile construite de om se fac remarcate în mediul lor înconjurător în multe feluri. Unele sunt deschise spre exterior, altele închise, protejate de acesta. Diferite materiale, forme și structuri sunt folosite în construcția lor. Pe lângă caracteristicile fizice și istoria vieții oamenilor în acel loc, precum și amintirile și experiențele lor, influențează spiritul locului respectiv. Și întotdeauna, experiența personală a fiecăruia este puțin diferită de a celorlalți.

1. Studiază și compară fotografii din diferite părți ale lumii din broșurile turistice. Ce este diferit în aceste locuri? Unde ți-ar place să mergi? De ce? Vorbește sau scrie despre o călătorie imaginară unde descri împrejurimile în detaliu. **2.** Studiază diferite locuri din școala ta și din imediata ei apropiere. Folosește-ți toate simțurile: Simte! Foloseșteți simțul echilibrului! Miroase! Ascultă! Urmărește! Implică-te total în această sarcină! Notează-ți observațiile prin texte și desen. Cum diferă clasa ta față de bucătărie sau holul de intrare sau locul de joacă? Ce au în comun? Ce face ca un loc să fie plăcut și confortabil? Ce îl face misterios și incitant? Care este cel mai bun loc din școală sau din curtea ei? De ce?

3. Alege un loc din apropierea școlii tale pentru a face un studiu mai aprofundat. Observă cu toate simțurile și înregistrează observațiile prin desen, fotografie sau pictură. Ce fel de lucruri influențează felul în care este perceput un loc? Pentru ce utilizări, după părerea ta, este potrivit acesta? Este un loc în care să te simți singur, să te întâlnești cu prietenii sau un loc pentru aventură? **4.** Proiectează o colibă, pentru un scop la alegerea ta și pentru un loc anume. Construiește un model la scară al acesteia. Ia în considerare spiritul locului ca punct de plecare al proiectului tău. Vor apărea, în clasă, modele diferite de proiecte de colibă pentru același loc? De ce crezi că se întâmplă așa? Află dacă este posibil să construiești unul dintre proiectele de colibă sau chiar unul care să fie făcut de toată clasa la scara 1:1.

STRUCTURA

OBIECTIVE

- Să se familiarizeze cu diferite tipuri de structuri
- Să experimenteze echilibrul
- Să înțeleagă scopul structurilor portante

METODE

- Explorarea echilibrului și a principiilor structurale prin crearea de structuri

UNELTE

- Par de lemn de 2 metri
- Bețe de lemn și sârmă
- Lipici, tuburi cu adeziv

TEMĂ

Ce fel de structuri găsești pe drumul spre casa ta? Îți poți da seama cum arată structurile ascunse? Desenează și descrie structurile pe caietul tău.

Fotografii:
Arkki/ Vinkkeli - työpajat
Pia Pettersson
Teija Isohauta
Pia Pettersson
Pia Pettersson

Cel mai înalt turn din lume

Corpul omului este susținut de scheletul său. De asemenea, și clădirile au o structură ce le menține verticalitatea. Fundația formează baza structurală. Din fundație se ridică coloanele verticale care susțin grinzile orizontale iar pardoseala se sprijină pe ele rezultând nivelele intermediare ale clădirilor înalte. Pentru a împiedica clătinarea clădirilor, construcția trebuie stabilizată cu elemente diagonale, pentru că structurile triunghiulare sunt mai stabile decât cele rectangulare. Uneori structura clădirii este vizibilă, iar uneori este ascunsă de elementele și materialele fațadei. În zilele noastre foarte rar se întâmplă ca structura unei clădiri să reprezinte pereții, cum se întâmpla în trecut cu casele de cărămidă sau cu castelele de piatră.

1. Stai într-un picior și închide ochii. Ridică o mână deasupra capului. Cum e să fii ca un turn? Acum pune piciorul jos. A devenit mai ușor să fii un turn? Roagă un coleg să balanseze turnul. Ce fel de turn poți face împreună cu un coleg? Puteți să faceți să nu se balanseze? Cum? 2. Testează rezistența unui arc ogivă. Pentru a face acest lucru trebuie să fie 2 coechipieri și un par de lemn lung de 2 metri. Pentru început este nevoie de 6 coechipieri care să se așeze câte 3, unul lângă altul, la capetele stâlpului. Întâi ei vor susține parul cu mâinile lor întinse în față. Testează rezistența construcției atârându-te de par. Ce se întâmplă? Apoi roagă-i pe asistenți să ridice parul mai sus și cele două grupuri să se încline unul spre celălalt. Ce se întâmplă acum când stai agățat de par? Roagă-i pe cei 6 coechipieri rămași să își sprijine fiecare palmele pe umerii celor care susțin parul. Nu-l susțin mai bine acum? 3. Fă triunghiuri din bețe de lemn sau din sârmă metalică. Poți face și forme tridimensionale? Construiește din imaginație turnuri combinând triunghiurile (și piramidele). Poți construi un turn înalt cât tine? Ce trebuie să faci ca să construiești un asemenea turn? 4. La final, așează turnul tău lângă cele construite de colegii tăi, ca și cum ați face un oraș cu turnuri. Ți-ar plăcea să locuiești într-unul din ele? Căutați dacă există în realitate turnuri sau zgărie-nori similari cu cei pe care i-ați construit. Dacă da, unde?

PLAYce

RITM

OBIECTIVE

- Să identifice diferite ritmuri în muzică
- Să observe ritmul și repetiția în arhitectură

METODE

- Folosirea exercițiilor de ritm și percepție
- Crearea de compoziții ritmice

UNELTE

- Hârtii colorate
- Pensule, foarfeci, lipici
- Exemple de melodii și construcții

TEMĂ

Observă diferitele ritmuri în drumul către școală. Numără câți pași sunt între stâlpii de electricitate. Scările aduc vreo diferență în ritmul tău de mers?

Fotografii:
Teija Isohauta
Niina Hummelin
Jaana Räsänen
Teija Isohauta
Jaana Räsänen
Jaana Räsänen

Ferestre dansatoare, coloane chircite

Ritmul - Ce este? Este ritmul muzicii ce îți vine prima oară în minte? Muzica rock, punk, reggae, clasică, populară...? Toate acestea au ritmul lor specific. La fel și arhitectura. Poți găsi ritmul în arhitectură? Trebuie să ascuți clădirile, sau ritmul arhitecturii se descoperă în alte feluri?

1. Studiază diferitele ritmuri din școala ta. Ce fel de ritm crează ușile pe coridor, mesele, elementele pardoselii, lămpile? Dar în tine, sunt ritmuri? Aplaude diferitele ritmuri observate. Sunt monotone sau variate? 2. Uită-te la imagini cu clădiri diferite: vechi și noi, locale și din alte țări, ferme rurale și clădiri din centrul orașului. Ce fel de ritm se regăsește în ele? Diferă între ele ritmurile clădirilor din diferite țări și epoci?

3. Alege fațada unei clădiri din vecinătate care îți place și studiaz-o. Concentrează-te pe forma ei geometrică. Întâi decupează forma clădirii din hârtie neagră și lipește-o pe o bucată mare de hârtie albă. Apoi decupează ferestre și uși din hârtie albă și lipește-le, la locul potrivit, pe fațada neagră. Încercă să găsești și alte ritmuri pe fațadă, cum ar fi cel al coloanelor, al burlanelor sau al unor elemente în relief. Marchează-le cu hârtie colorată 4. Ascultă muzică din diferite perioade de timp, piese cu ritm puternic. Repetă exercițiul cu colajul fațadei, dar de această dată realizați o fațadă proprie care să reflecte ritmurile unei bucăți de melodie preferate. 5. Pot fi ritmurile tridimensionale? Crează o compoziție de cuburi de construit în timp ce ascuți muzică, încercând să exprimi ritmul în construcția ta. Poate fi compoziția pe care ai creat-o o machetă a unui oraș?

6. Compară fațadele și compozițiile de cuburi inspirate de muzică. Poți vedea vreo diferență între ritmurile lor? Testează dacă ceilalți recunosc cărei bucăți muzicale îi corespunde ritmul reflectat în fațada sau în compoziția ta de cuburi.

PLAYce

LUMINA ȘI UMBRA

OBIECTIVE

- Să recunoască cum unghiul luminii, mărimea, forma și poziția ferestrelor influențează un spațiu interior
- Să înțeleagă sensul luminii și umbrei în arhitectură
- Să înțeleagă cum lumina crează atmosferă
- Să recunoască modificările luminii naturale

METODE

- Observarea aspectului luminii
- Studiarea diferitelor lumini și calități ale luminii în reviste
- Experimentarea luminii prin construirea de machete

UNELTE

- Poze din cărți și reviste
- Foarfeci, cutter, lanterne
- Cutii din carton
- Lipici, tuburi cu adeziv și scotch

TEMĂ

Studiază lumina din casa ta. Când strălucește soarele în bucătărie? Dar în celelalte camere? Uita-te și la lumina artificială. Care cameră are cea mai puternică lumină artificială? De ce?

Fotografii:
Pia Pettersson
Pia Pettersson
Jussi Tiainen
Pihla Meskanen
Niina Hummelin

Casa soarelui răsare

Dimineța soarele răsare la est, la prânz strălucește în cel mai înalt punct din sud, iar seara apune la vest. Lumina naturală și ritmul unei zile influențează atmosfera unui spațiu. De exemplu, în case sau apartamente dormitoarele sunt amplasate, de obicei, pe partea unde răsare soarele, fapt care te trezește, în timp ce sufrageria este pe partea unde este soarele spre seară.

1. Uită-te la lumina din diferite fotografii cu spații interioare. Ce fel de atmosferă observi? Lumina naturală intră direct în cameră sau este reflectată de suprafața clădirilor învecinate? Este lumina filtrată de vegetație sau este complet artificială? Ce fel de tipuri de spații, atmosferă și lumină ai observat în orașul tău? Care este cea mai impresionantă experiență pe care ai avut-o? De ce? **2.** Uită-te la lumina din clasa ta. Este vreo diferență între diminețile întunecoase de iarnă și cele ale începutului de vară, când începe vacanța? Cum sunt lecțiile după amiaza comparativ cu prima lecție a dimineții? Când strălucește soarele în clasă?

3. Construiește „o cutie pentru lumină” - o casă soarelui răsare - și studiază efectul luminii naturale de-a lungul zilei asupra spațiului interior al cutiei. Fă cutia din carton alb, dar păstrează o latură deschisă. Poți crea stările ce apar în trei momente diferite ale zilei tăind ferestre, de mărime și formă potrivită, în diferite laturi ale cutiei. În timp ce o construiești, testează cutia, sau părți ale ei, într-o cameră slab luminată cu ajutorul unei torțe (lanternă puternică). Poți lipi temporar cu bandă adezivă latura lipsă a cutiei. Este mai ușor să tai găurile înainte de lipirea finală a laturilor cutiei. **4.** Studiază cutia finalizată, în întuneric, cu ajutorul lanternei. Mișcă lanterna în jurul cutiei, similar cu pozițiile soarelui din timpul zilei. Evaluează și discută cu colegii despre diferitele atmosfere observate. Cât de bine te-ai descurcat în observarea etapelor zilei? Cum schimbă lumina spațiul? Este oare posibil să se creeze arhitectură cu lumină?

PLAYce

CULOAREA

OBIECTIVE

- Să conștientizeze cum culoarea influențează spațiile și atmosfera lor

METODE

- Căutarea și documentarea despre culori
- Observarea culorii în imaginile arhitecturale
- Proiectarea și construirea

UNELTE

- Hârtii, creioane, acuarele și pensule
- Imagini cu clădiri și spații interioare
- Carton, cutter, lipici

TEMĂ

Studiază culorile din casa ta. Fă o hartă cu culorile sau o compoziție pe o hârtie A3. Care este culoarea dominantă? Fă-o să se regăsească în compoziția ta.

Fotografii:
Pentti Kareoja
Tiia Ettala
Pia Pettersson
Teija Isohauta
Tiia Ettala

Cărămidă roșie, beton gri

Culoarea poate face ca un spațiu sau o clădire să pară mică sau mare, grea sau ușoară, rece sau caldă. Este posibil să combini sau să separi diferitele elemente ale arhitecturii cu culori și să evidențiezi anumite detalii. Culoarea poate fi folosită și pentru a impresiona sau pentru a face să se potrivească ceva. O fermă care este construită din materiale naturale, locale, se integrează cu ușurință în peisaj. O clădire verde intens iese foarte tare în evidență în ambianța discretă a străzii. Așa cum lumina se schimbă pe parcursul zilei, așa se întâmplă și cu culorile. Pe măsură ce coboară întunericul, culorile aproape dispar, până ce lumina artificială le scoate iar în evidență, chiar dacă diferit.

1. Uită-te la culorile din vecinătatea școlii. Ce culori îți atrag atenția? De ce? Care sunt cele mai obișnuite culori? Unde poți vedea culoarea originală a materialului? Ce elemente sunt în mod deosebit evidențiate cu culori? Fă-ți notițe folosind acuarelele. Încearcă să imiți pe cât posibil culorile descoperite. Poți combina culorile pentru a obține roșul potrivit pentru cărămidă sau pentru griul betonului? Pot fi culorile simțite altfel decât cu ochii? Ai schimba culoarea școlii? De ce? 2. Uită-te pe imagini din reviste de arhitectura și design interior. Împreună cu colegii realizează un colaj din imaginile revistei în care culoarea are rolul principal. Care este scopul folosirii culorii în imaginile revistei? Să unească, să separe, să evidențieze sau să asorteze ceva?

3. Cum te afectează culoarea pe tine personal? Ce culori ale spațiilor interioare sau ale clădirilor îți plac? De ce? Regăsește aceste culori în vecinătatea ta. Realizează un spațiu colorat care să te facă fericit și să fie primitiv și pentru alți oameni. Poți să reprezinti spațiul printr-un desen sau o machetă.

4. Prezintă-ți lucrarea colegilor și evaluează-o împreună. Poți crea un spațiu și o compoziție de culori care să placă și celorlalți? Îți place cum au ales culorile ceilalți?

PLAYce

PENTRU ÎNVĂȚĂTOR

Kitul educațional pentru arhitectură conține o cutie de carton, cardul cu îndrumările pentru învățător și 13 carduri cu exerciții, precum și 4 unelte senzoriale (o oglindă de mână, un con de hârtie, o mască de acoperit ochii și mănuși fără degete). Exercițiile senzoriale și sfaturile pentru activități intenționează a fi un ghid și o sursă de inspirație pentru învățători la clasă. Se pot adapta ușor pentru a corespunde oricărei situații. Uneltele pot fi folosite la toate exercițiile. Ele îi încurajează pe elevi să studieze diferitele aspecte ale arhitecturii cu ajutorul propriilor mâini, ochi, urechi și nas. Intenția este să conștientizeze fiecare simț în parte prin concentrarea pe utilizarea a câte unui simț o dată, cu ajutorul uneltelor puse la dispoziție. În unele exerciții mediul construit este studiat cu toate simțurile.

Exercițiile senzoriale și activitățile sunt bazate pe metoda „învățare prin practică” [learning by doing]. Activitățile au fost gândite pedagogic, pentru ca fiecare copil să simtă că el, sau ea, le-a realizat cu succes prin lucrul și învățarea noțiunilor pe care el însuși le-a observat și experimentat. Procesul activității este mai important decât obținerea unui rezultat final. În plus scopul activităților este să facă plăcere să învețe.

Cardurile de activități se pot găsi și pe internet, pe site-ul www.playce.org

Un mesaj pentru învățător

“Arhitectura, mai mult decât orice altă formă de artă, implică iminența percepției simțurilor noastre. Trecerea timpului, lumina, umbra și transparența, fenomenul culorii, textura, materialul și detaliul, toate participă în experiența completă a percepției arhitecturii.”

(Juhani Pallasmaa, 1996: The Art of Dwelling)

Mediul construit este o parte importantă a vieții noastre de zi cu zi. Mediul natural – munții și lacurile, pădurile și țărmurile, cerul înstelat, ploaia și zăpada – creează diferite condiții în diferite locuri, fiind punctul de plecare a existenței umane și a modului nostru de viață. Suntem la fel de afectați și de mediul construit, chiar dacă suntem sau nu conștienți de acest aspect. Arhitectura nu este numai o chestiune legată de clădiri importante realizate de arhitecți consacrați ci este și legată de formele și spațiile ce ne înconjoară zilnic și ne afectează constant calitatea vieții. De aceea o arhitectură de calitate și un mediu construit stimulant pot fi considerate ca un drept fundamental. Arhitectura nu numai crează mediul fizic construit, dar și influențează sentimentele și viața oamenilor care o experimentează.

Arhitectura este mult mai mult decât ceea ce vedem cu ochii și nu poate fi pe deplin înțeleasă dacă este redusă numai la aspectul vizual. Dacă ne concentrăm să simțim mediul construit nu numai văzând ci și atingând, auzind, mirosind și chiar gustând, experimentăm mult mai variat și îmbogățit mediul nostru zilnic – spațiile lui, atmosfera, straturile istorice, forma și structura, suprafețele și culorile, lumina și umbra.

Fiecare persoană experimentează același loc diferit, în funcție de propria lui/ei experiență, educație, interese și de atmosfera fiecărui moment. Aceeași persoană experimentează în mod diferit același loc în zile diferite, cu stări de spirit diferite și de aceea trăirea unui loc este unică.

Nu există o modalitate corectă de a experimenta un spațiu. Fiecare dintre noi poate să învețe să experimenteze mediul construit cu o mai mare profunzime, să înțeleagă elementele de bază ale arhitecturii și să evalueze calitatea spațiului. Abilitatea de a interpreta un spațiu cu toate simțurile este necesară pentru a avea cunoștințele care să ne permită să ne bucurăm de un spațiu aici și acum. Această aptitudine ne dă posibilitatea să participăm la discuții despre calitatea mediului construit viitor și ne ajută să înțelegem care aspecte influențează crearea unui mediu construit de calitate.

Experiența arhitecturală presupune interacțiune între persoană și mediul construit. Copiii au o capacitate particulară ce le permite să experimenteze mediul cu întregul lor corp, prin joacă și mișcare, folosindu-și toate simțurile și adaptând mediul construit pentru ei. Scopul educației de arhitectură este să îmbogățească această calitate, să le mențină sensibilitatea la mediul construit, să le creeze un interes de durată pentru mediul construit, să le încurajeze discuțiile despre problematica și procesele de construire și să trezească dorința de a influența lucrurile. Obiectivul educației arhitecturale este să creeze oportunități atât pentru de a-ți analiza propria experiență în raport cu experiența altora și cu propria-ți exprimare a creativității, cât și pentru a putea purta discuții despre acest domeniu și pentru a-ți mări stima de sine prin cunoștințele dobândite.

Acest set de materiale didactice pune accent pe importanța simțurilor în interpretarea și experimentarea arhitecturii. În momentul actual, vizualul este perceput ca fiind simțul dominant, în detrimentul celorlalte simțuri. Cu toate acestea, simțul gustului este primul simț prin care un copil se raportează la mediul lui. Simțul gustului este foarte legat de simțul mirosului care este profund conectat de cele mai adânci straturi din creierul uman. Prin simțul mirosului și al gustului putem ajunge la cele mai adânci senzații pe care le putem avea în mediul construit. Simțul atingerii este esențial pentru a face diferența între cald și rece, aspru și neted, drept sau înclinat, plăcut sau neplăcut. Simțul auzului ne ajută să evaluăm un spațiu, dacă este mare sau mic.

Diferitele exerciții propuse stărnesc simțurile în diferite feluri prin mijloace simple și amuzante. Obiectivul este să ne ajute să devenim conștienți de senzualitatea și experimentalitatea arhitecturii prin interacțiune, joacă și creativitate.

Kitul de educație de arhitectură a fost dezvoltat în cadrul workshopului „Sounding for Architecture” organizat de Alvar Aalto Academy și de Alvar Aalto Museum din Helsinki și Jyväskylä, Finlanda. Acest eveniment anual a început în 2003 și este la originea PLAYCE, Asociația Internațională de Educație de Arhitectură, care este o organizație înregistrată în Finlanda.

Acest kit a fost conceput de grupul Nordic al PLAYCE, ai cărui componenți sunt membrii ai: Academiei Alvar Aalto, Muzeului Alvar Aalto, Centrului Danez de Arhitectură (Danish Architecture Centre), Norsk Form, Școlii de Arte Vizuale din Reykjavik, Muzeului de Arhitectură Suedez al orașului Gotheburg și al regiunii Västra Götalands.

Proiectul a fost susținut de Nordic Culture Fund, Fundația Alvar Aalto, Școala de Arhitectură Arkki și Uudenmaan Art Council.

norden

Nordisk Kulturfond

Traducerea în și adaptarea pentru limba română a fost făcută de grupul de lucru „De-a Arhitectura”. www.de-a-arhitectura.ro

*Traducere: arh. Mina Sava, arh. Corina Croitoru
DTP: arh. Veronica Sava*